
Jambudvipavarnanam in Brahmandamahapurana

బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాణాన్తర్గతే జమ్బూద్వీపవర్ణనమ్

Document Information

Text title : Jambudvipa Varnanam from Brahmanda Mahapurana

File name : jambUdvIparNanam.itx

Category : misc

Location : doc_z_misc_general

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : Brahmanda Mahapurana vAyuproktaM pUrvabhAgaH . anuShangapAdaH 2.
adhyAyaH 18

Latest update : November 12, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 15, 2023

sanskritdocuments.org

బ్రహ్మణ్డమహాపురాణాస్తర్గతే జమ్బూద్వీపవర్ణనమ్

సూత ఉవాచ -

మధ్యే హిమవతః పృష్ఠే కైలాసో నామ పర్వతః ।

తస్మిన్నివసతి శ్రీమాన్కుబేరః సహ రాక్షసైః ॥ ౧ ॥

అప్సరోసుచరో రాజా మోదతే హ్యులకాధిపః ।

కైలాసపాదాత్సమ్భూతం పుణ్యం శీతజలం శుభమ్ ॥ ౨ ॥

మదం నామ్నా కుముద్వత్తత్సరస్తూదధిసన్నిభమ్ ।

తస్మాద్ధివ్యాత్ప్రభవతి నదీ మన్దాకినీ శుభా ॥ ౩ ॥

దివ్యం చ నన్దనవనం తస్యాస్తీరే మహద్వనమ్ ।

ప్రాగుత్తరేణ కైలాసాద్ధివ్యం సర్వాషధిం గిరిమ్ ॥ ౪ ॥

రత్నధాతుమయం చిత్రం సబలం పర్వతం ప్రతి ।

చన్ద్రప్రభో నామ గిరిః సుశుభ్రో రత్నసన్నిభః ॥ ౫ ॥

తస్య పాదే మహద్ధివ్యం స్వచ్ఛోదం నామ తత్సరః ।

తస్మాద్ధివ్యాత్ప్రభవతి స్వచ్ఛోదా నామ నిమ్నగా ॥ ౬ ॥

తస్యాస్తీరే మహద్ధివ్యం వనం చైత్రరథం శుభమ్ ।

తస్మిన్ గిరౌ నివసతి మణిభద్రః సహానుగః ॥ ౭ ॥

యక్షనేనాపతిః క్రూరో గుహ్యకైః పరివారితః

పుణ్యా మన్దాకినీ చైవ నదీ స్వచ్ఛోదకా చ యా ॥ ౮ ॥

మహీమణ్డలమధ్యేన ప్రవిష్టే తే మహోదధిమ్ ।

కైలాసార్దక్షిణే ప్రాచ్యాం శివసత్త్వైషధిం గిరిమ్ ॥ ౯ ॥

మనః శిలామయం దివ్యం చిత్రాఙ్గం పర్వతం ప్రతి ।

లోహితో హేమశృంగశ్చ గిరిః సూర్యప్రభో మహాన్ ॥ ౧౦ ॥

తస్య పాదే మహద్ధివ్యం లోహితం నామ తత్సరః ।

తస్మాత్పుణ్యః ప్రభవతి లాహిత్యః స నదో మహాన్ ॥ ౧౧ ॥

దేవారణ్యం విశోకం చ తస్య తీరే మహద్వనమ్ ।
 తస్మిన్నిరో నివసతి యక్షో మణిధరో వశీ ॥ ౧౨ ॥
 సౌమ్యైః సుధార్మికైశ్చైవ గుహ్యకే పరివారితః ।
 కైలాసాద్దక్షిణే పార్శ్వే క్రూరసత్వైషధిర్గిరిః ॥ ౧౩ ॥
 వృత్రకాయాత్కిలోత్పన్నమజ్ఞానం త్రికకుం ప్రతి ।
 సర్వధాతుమయస్తత్ర సుమహావ్యైద్యుతో గిరిః ॥ ౧౪ ॥
 తస్య పాదే సరః పుణ్యం మానసం సిద్ధసేవితమ్ ।
 తస్మాత్ప్రభవతే పుణ్యా సరయూర్లోకవిశ్రుతా ॥ ౧౫ ॥
 తస్యాస్తీరే వనం దివ్యం వైభ్రాజం నామ విశ్రుతమ్ ।
 కుబేరానుచరస్తత్ర ప్రహేతితనయో వశీ ॥ ౧౬ ॥
 బ్రహ్మపితో నివసతి రాక్షసోఽనన్తవిక్రమః ।
 అన్తరిక్షచర్హైరోర్యాతుధానశతైర్వృతః ॥ ౧౭ ॥
 అపరేణ తు కైలాసాత్పుణ్యసత్వైషధిర్గిరిః ।
 అరుణః పర్వతశ్చైష్టో రుక్మధాతుమయః శుభః ॥ ౧౮ ॥
 భవస్య దయితః శ్రీమాన్పర్వతో మేఘసన్నిభః ।
 శతకౌఘమయైః శుభ్రైః శిలాజాలైః సమావృతః ॥ ౧౯ ॥
 శాతసజ్జ్యస్తాపసీయైః శ్చైష్టైర్దివమివోల్లిఖన్ ।
 ముజ్జావాంస్తు మహాదివ్యో దుర్గః శైలో హిమాఞ్చితః ॥ ౨౦ ॥
 తస్మిన్నిరో నివసతి గిరీశో ధూమ్రలోచనః ।
 తస్య పాదాత్ప్రభవతి శైలోదం నామ తత్పరః ॥ ౨౧ ॥
 తస్మాత్ప్రభవతే పుణ్యా శిలోదా నామ నిమ్నగా ।
 సా చక్షుః సీతయోర్మధ్యే ప్రవిష్టా లవణోదధిమ్ ॥ ౨౨ ॥
 తస్యాస్తీరే వనం దివ్యం విశ్రుతం సురభీతి వై ।
 సవ్యోత్తరేణ కైలాసాచ్ఛివః సత్వైషధిర్గిరిః ॥ ౨౩ ॥
 గౌరం నామ గిరిశ్రేష్ఠం హరితాలమయం ప్రతి ।
 హిరణ్యశ్చైష్టైః సుమహాన్ దివ్యో మణిమయో గిరిః ॥ ౨౪ ॥
 తస్య పాదే మహద్దివ్యం శుభం కాఞ్చనవాలుకం

రమ్యం బిన్దసరో నామ యత్ర రాజా భగీరథః || ౨౫||

గజ్ఞానిమిత్తం రాజురిరువాస బహులాః సమాః |
దివం యాస్యన్తి తే పుర్వే గజ్ఞాతోయపరిప్లుతాః || ౨౬ ||

మదీయా ఇతి నిశ్చిత్స సమాహితమనాః శివే |
తత్ర త్రిపథగా దేవీ ప్రథమం తు ప్రతిష్ఠితా |
సోమపాదాత్ప్రసూతా సా సప్తధా ప్రతిపద్యతే || ౨౭||

యాపా మణిమయాస్తత్ర వితతాశ్చ హిరణ్మయాః |
తత్రేష్టా తు గతః సిద్ధిం శక్రః సర్వైః సురైః సహ || ౨౮||

దివి చ్ఛాయాపథో యస్తు అనునక్షత్రమణ్డలః |
దృశ్యతే భాస్వరో రాత్రౌ దేవీ త్రిపథగా తు సా || ౨౯||

అన్తరిక్షం దివం చైవ భావయన్తీ సురాపగా |
భవోత్తమాక్లే పతితా సంరుద్ధా యోగమాయయా || ౩౦||

తస్యా యే బిన్దవః కేచిత్ క్రుద్ధాయాః పతితా భువి |
కృతం తు తైర్బిన్దుసరస్తతో బిన్దుసరః స్మృతమ్ || ౩౧||

తతో నిరుద్ధా సా దేవీ భవేన స్మయతా కిల |
చిన్తయామాస మనసా శక్కురక్షేపణం ప్రతి || ౩౨||

భిత్త్వా విశామి పాతాలం స్రోతసాగృహ్య శక్కురమ్ |
జ్ఞాత్వా తస్యా అభిప్రాయం క్రూరం దేవ్యాశ్చిక్కిర్షితమ్ || ౩౩||

తిరోభావయితుం బుద్ధిరాసీదజ్ఞేషు తాం నదీమ్ |
తస్యావలేపం జ్ఞాత్వా తు నద్యాఃక్రుద్ధస్తు శక్కురః || ౩౪||

న్యరుణాచ్ఛ శిరస్యేనాం వేగేన పతతీం భువి |
పతస్మిన్నేవ కాలే తు దృష్ట్వా రాజానమగ్రతః || ౩౫||

ధమసీసస్తతం క్షీణం ఋధయా వ్యాకులేన్ద్రియమ్ |
అనేన తోషితశ్చాహం నద్యర్థం పూర్వమేవ తు || ౩౬||

బుద్ధాఽస్య వరదానం చ కోపం నియతవాంస్తు సః |
బ్రహ్మణో వచనం శ్రుత్వా ధారయ స్వర్ణదీమితి || ౩౭||

తతో విసర్జయామాస సంరుద్ధాం స్వేన తేజసా |

నదీం భగీరథస్యార్ధే తపసోగ్రేణ తోషితః ॥ ౩౮ ॥
 తతో విస్ఫుజ్యమానాయాః ప్రోతస్తత్సప్తధా గతమ్ ।
 తిస్రః ప్రాచీభిముఖం ప్రతీచీం తిస్ర ఏవ తు ॥ ౩౯ ॥
 నద్యాః ప్రోతస్తు గంజాయాః ప్రత్యపద్యత సప్తధా ।
 నలినీ ప్లోదినీ చైవ పావనీ చైవ ప్రాచ్యగాః ॥ ౪౦ ॥
 సీతా చక్షుశ్చ సిన్ధుశ్చ ప్రతీచీం దిశమాస్థితాః ।
 సప్తమీ త్వన్వగత్తాసాం దక్షిణేన భగీరథమ్ ॥ ౪౧ ॥
 తస్మాద్భాగీరథీ యా సా ప్రవిష్టా లవణోదధిమ్ ।
 సప్తైతా భావయన్తీదం హిమాహ్వాం వర్షమేవ తు ॥ ౪౨ ॥
 ప్రసూతాః సప్త నద్యస్తాః శుభా బిన్దుసరోద్భవాః ।
 నానాదేశ్లావయన్త్యో మ్లేచ్ఛప్రాయాంస్తు సర్వశః ॥ ౪౩ ॥
 ఉపగచ్ఛన్తి తాః సర్వా యతో వర్షతి వాసవః ।
 శిలీన్ధ్యాన్కున్తలాంశ్చీనానభ్రర్భరాన్యవనాన్యకాన్ ॥ ౪౪ ॥
 పుష్కరాంశ్చ కులిన్దాంశ్చ అఞ్శోలద్యిచరాశ్చ యే ।
 కృత్వా త్రిధా సింహవన్తం సీతాఽగాత్పశ్చిమోదధిమ్ ॥ ౪౫ ॥
 అథ చీనమరూంశ్చైవ తాలాంశ్చ మసమూలికాన్ ।
 భద్రా స్తుంషారాఽల్లామ్యాకానాబ్జప్లవానాపరటాన్భశాన్ ॥ ౪౬ ॥
 ఏతాఞ్జనపదాంశ్చక్షుః ప్లావయన్తీ గతోదధిమ్ ।
 దరదాంశ్చ సకాశ్మీరాన్ గాన్ధరాన్ రౌరసాన్ కుహాన్ ॥ ౪౭ ॥
 శివశైలానిన్ద్రపదాన్వసతీశ్చ విసర్జమాన్ ।
 సైన్ధవాన్ద్రాకరకాఞ్చుమలాభీరరోహకాన్ ॥ ౪౮ ॥
 శునాముఖాంశ్చోర్ధ్వమరూనిన్దురేతాన్నిషేవతే ।
 గన్ధర్వకిన్నరాన్యజ్ఞాన్త్రక్షోవిద్యాధరోరగాన్ ॥ ౪౯ ॥
 కలాపగ్రామకాంశ్చైవ పారదాంస్తద్గణాన్ ఖశాన్ ।
 కీరతాంశ్చ పులిన్దాంశ్చ కురూన్ సభరతానపి ॥ ౫౦ ॥
 పఞ్చాలాన్కాశిమత్స్యాంశ్చ మగధాఞ్గాంస్తథైవ చ ।
 సుహోత్తరాంశ్చ వజ్రాంశ్చ తామ్రలిప్తాంస్తథైవ చ ॥ ౫౧ ॥

ఏతాంజ్ఞానపదాన్మాన్యాన్గ్లా భావయతే శుభాన్ |
 తతః ప్రతిహతా విన్ధ్యాత్ప్రవిష్టా లవణోదధిమ్ || ౫౨ ||
 తతశ్చ హ్లాదిసీ పుణ్యా ప్రాచీమభిముఖా యయా |
 వ్లావయన్మ్యపభాగాంశ్చ వైషధాంశ్చ త్రిగర్తకాన్ || ౫౩ ||
 ధీవరాన్పుషికాంతైవ తథా నీలముఖానపి |
 కేకరాన్కౌష్ఠకర్ణాంశ్చ కిరాతానపి చైవ హి || ౫౪ ||
 కాలోదరాన్వివర్ణాంశ్చ కుమారాన్స్వర్ణభూమికాన్ |
 ఆమణ్డలం సముద్రస్య తిరోభూతాంశ్చ పూర్వతః || ౫౫ ||
 తతస్తు పావసీ చాపి ప్రాచీమేవ దిశం యయా |
 సుపథాన్ల్యావయన్తీహ త్విన్ద్యదుగ్మసరోపి చ || ౫౬ ||
 తథా ఖరపథాంతైవ వేత్రశక్కుపథానపి |
 మధ్యతోజానకిమథో కుథప్రావరణాన్యయా || ౫౭ ||
 ఇన్ద్రోద్వీపసముద్రం తు ప్రవిష్టాం లవణోదధిమ్ |
 తతస్తు నలినీ ప్రాయాత్ ప్రాచీమాశాం జవేన తు || ౫౮ ||
 తోమరాన్భావయన్తీహ హంసమార్గాన్సహాయాన్ |
 పూర్వాన్వేశాంశ్చ నేవన్తీ భిత్త్వా సా బహుధాగిరీన్ || ౫౯ ||
 కర్ణప్రావరణాన్ప్రాప్య సజ్గత్యా శ్వముఖానపి |
 సికతాపర్వతమరుం గత్వా విద్యాధరాన్యయా || ౬౦ ||
 నగమణ్డలమధ్యేన ప్రవిష్టా లవణోదధిమ్ |
 తాసాం నద్యుపనద్యుశ్చ శతశోఽథ సహస్రశః || ౬౧ ||
 ఉపగచ్ఛన్తి తాః సర్వా యతో వర్షతి వాసవః |
 వస్వాకనాయాస్తీరే తు వనం సురభి విశ్రుతమ్ || ౬౨ ||
 హిరణ్యశ్శృంగ్లే వసతి విద్వాన్కౌబేరకో వశీ |
 యజ్ఞోపేతశ్చ సుమహానమితోజాః సువిక్రమః || ౬౩ ||
 తత్రత్వైస్టైః పరివృతో విద్వద్భిర్భ్రాహ్మరాక్షసైః |
 కుబేరానుచరా హ్యేతే చత్వారస్తు సమాః స్మృతాః || ౬౪ ||
 ఏవమేవ తు విజ్ఞేయా ఋద్ధిః పర్వతవాసినామ్ |
 పరస్పరేణ ద్విగుణా ధర్మతః కామతోఽర్థతః || ౬౫ ||

హేమకూటస్య పృష్ఠే తు వర్చవన్నామతః సరః ।
 మనస్వినీ ప్రభవతి తస్మాజ్జ్యోతిష్మతీ చ యా ॥ ౬౬ ॥
 అవగాఢే హ్యుభయతః సముద్రౌ పూర్వపశ్చిమౌ ।
 సరో విష్ణుపదం నామ నిషధే పర్వతోత్తమే ॥ ౬౭ ॥
 తస్మాద్వ్యయం ప్రభవతి గాన్ధర్వీ నాకులీ చ త్రైః ।
 మేరోః పార్వాతప్రభవతి హ్రాదశ్చన్ద్ర ప్రభో మహాన్ ॥ ౬౮ ॥
 తత్ర జమ్బూనదీ పుణ్యా యస్యా జామ్బూనదం స్మృతమ్ ।
 పయోదం తు సరో నీలే సుశుభ్రం పుణ్డరీకవత్ ॥ ౬౯ ॥
 పుణ్డరీకా పయోదా య తస్మాన్నద్యౌ వినిర్గతే ।
 శ్వేతాత్పువర్తతే పుణ్యం సరయూర్మానసాద్భువమ్ ॥ ౭౦ ॥
 జ్యోత్స్నా చ మృగకామా చ తస్మాద్వ్యే సమ్భూహవతుః ।
 సరః కురుషు విఖ్యాతం పద్మమీనద్విజాకులమ్ ॥ ౭౧ ॥
 రుద్ర కాన్తమితి ఖ్యాతం నిర్మితం తద్భవేన తు ।
 ఆన్యే చాప్యత్ర విఖ్యాతాః పద్మమీనద్విజాకులాః ॥ ౭౨ ॥
 నామ్నా హ్రదా జయా నామ ద్వాదశోదధిసన్నిభాః ।
 తేభ్యః శాన్తా చ మాధ్వీ చ ద్వే నద్యౌ సమ్భూహవతుః ॥ ౭౩ ॥
 యాని కిమ్పూరుషాద్యాని తేషు దేవో న వర్షతి ।
 ఉద్భిదాన్యదకాన్యత్ర ప్రవహన్తి సరిద్వరాః ॥ ౭౪ ॥
 ఋషభో దున్దభిశ్చైవ ధూన్రుశ్చ సుమహాగిరిః ।
 పూర్వాయతా మహాపర్వా నిమగ్నా లవణామ్భునీ ॥ ౭౫ ॥
 చన్ద్రః కాకస్తథా ద్రోణః సుమహాన్తః శిలోచ్ఛయాః ।
 ఉదగ్యాతా ఉదీచ్యాన్తా అవగాఢా మహోదధిమ్ ॥ ౭౬ ॥
 సోమకశ్చ వరాహశ్చ నారదశ్చ మహీధరః ।
 ప్రతీచ్యామాయతాన్తే వై ప్రవిష్టా లవణోదధిమ్ ॥ ౭౭ ॥
 చక్రో బలాహకశ్చైవ మైనాకో యశ్చ పర్వతః ।
 ఆయతాన్తే మహాశైలాః సముద్రం దక్షిణం ప్రతి ॥ ౭౮ ॥
 చక్రమైనాకయోర్మధ్యే విదిశం దక్షిణాం ప్రతి ।

తత్ర సంవర్తకో నామ సోఽగ్నిః పిబతి తజ్జలమ్ || ౭౯ ||

నామ్నా సముద్రవాసన్తు ఔర్వఃస వడవాముఖః |

ద్వాదశైతే ప్రవిష్టా హి పర్వతా లవణోదధిమ్ || ౮౦ ||

మహేన్ద్ర భయవిత్రస్తాః పక్షచ్ఛేదభయాత్పురా |

యదేతద్దృశ్యతే చన్ద్రే శ్వేతే కృష్ణశశాకృతి || ౮౧ ||

భారతస్య తు వర్షస్య భేదాన్తే నవ కీర్తితాః |

ఇహోదితస్య దృశ్యన్తే యథాన్యేఽన్యత్ర చోదితే || ౮౨ ||

ఉత్తరోత్తరమేతేషాం వర్షముద్దిశ్యతే గుణైః |

ఆరోగ్యాయుః ప్రమాణానాం ధర్మతః కామతోఽర్థతః || ౮౩ ||

సమన్వితాని భూతాని పుణ్యైరేతైస్తు భాగశః |

వసన్తి నానాజాతీని తేషు వర్షేషు తాని వై |

ఇత్యేషా ధారయన్తీదం పృథ్వీ విశ్వం జగత్స్నితమ్ || ౮౪ ||

|| ఇతి బ్రహ్మోణ్మహాపురాణే జమ్బూద్వీపవర్ణనమ్ ||

|| బ్రహ్మోణ్మహాపురాణమ్ | వాయుప్రోక్తం పూర్వభాగః | అనుష్ఙ్గపాదః - ౨ |

అధ్యాయః ౧౮ - జమ్బూద్వీపవర్ణనమ్ ||

.. brahmANDamahApurANam . vAyuproktaM pUrvabhAgaH . anuSha NgapAdaH - 2.
adhyAyaH 18 - jambUdvIpavarNanam ..

Notes:

Brahmāṇḍa Mahā-Purāṇa బ్రహ్మోణ్మ మహాపురాణ ; in this chapter has the description about the continent Jambūdvīpa జమ్బూద్వీప that has Bhāratavarṣa భారతవర్ష as one of it's subcontinent. Mount Kailāsa కైలాస శైల is described along with the story that involves śiva శివ, Bhagīratha భగీరథ and manifestation of River Gaṅgā గంగా.

Encoded and proofread by Ruma Dewan

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

